Cevap Anahtarı ve Puanlama Yönergesi

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI · Sınav 5 (Zor düzey) · Konu-soru dağılım tablosu: Senaryo 5

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
1	**İTA.8.1.1** Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın	Defne yanılıyor. Osmanlı yönetimindeki Hristiyan halkların bağımsızlık için Osmanlı'ya karşı savaşması, Osmanlıcılığın başarısız olduğunu gösterir. Çıkarım: Milliyetçilik akımı nedeniyle farklı milletler arasındaki bağlar kopmuş, devletin çok uluslu toplum yapısı dağılma sürecine girmiştir.	Görüşün yanlış olduğunu belirtme **(3 p)** Kanıtla gerekçelendirme **(5 p)** Toplumsal duruma dair çıkarım **(6 p)** **Toplam: 14 p**
2	**İTA.8.1.2** Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur	Rüştiye: zeki, analitik ve çalışkan. İdadi: çok yönlü, kendini ifade etmeye önem veren, öğrenmeye açık. Harp Okulu: düşüncelerini paylaşan, sorgulayan, girişimci ve toplumla ilgili. (Uygun farklı çıkarımlar da kabul edilir.)	Rüştiye bilgisine dayanan çıkarım **(5 p)** İdadi bilgisine dayanan çıkarım **(5 p)** Harp Okulu bilgisine dayanan çıkarım **(5 p)** **Toplam: 15 p**
3	**İTA.8.1.3** Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar	Selanik'te Avrupa fikirlerini tanıması, çağdaşlaşmayı amaçlayan inkılaplara (ör. eğitim ve hukuk alanındaki yeniliklere) yansıdı. Manastır'da milliyetçiliğin gücünü görmesi, millî devlet ve milliyetçilik ilkesine yansıdı. Şam'daki gözlemleri ve kurduğu cemiyet, hürriyet ve millî egemenliğe dayanan Cumhuriyet yönetimine yansıdı. (Herhangi iki doğru örnek)	Birinci yer–inkılap ilişkisi **(7 p)** İkinci yer–inkılap ilişkisi **(7 p)** **Toplam: 14 p**
4	**İTA.8.1.4** Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir	Zor durumda soğukkanlı kalması, örgütleyiciliği, askerî dehası ve vatanseverliği görülür. Durdurduğu hat, Misakımilli'nin güney sınırına temel olduğu için ileride çizilecek vatan sınırlarının belirlenmesinde önemli rol oynamıştır.	Uygun kişilik özellikleri (en az iki) **(7 p)** Misakımilli sınırıyla ilişkilendirerek önemini açıklama **(8 p)** **Toplam: 15 p**
5	**İTA.8.1.4** Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir	Hatalıdır. Trablusgarp Savaşı'nda Tobruk'ta, Balkan Savaşları'nda Gelibolu-Bolayır'da, 1916'da Doğu Cephesi'nde (Muş ve Bitlis'in geri alınması), Suriye-Filistin Cephesi'nde görev yaptı (herhangi ikisi). Farklı cephelerde görev alması onun fedakârlığını, deneyimini ve vatanseverliğini gösterir.	Birinci doğru savaş/cephe **(5 p)** İkinci doğru savaş/cephe **(5 p)** Uygun kişilik özelliği **(4 p)** **Toplam: 14 p**

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
6	**İTA.8.2.1** Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar	Görüş hatalıdır. Suikast savaşı başlatan bir bahanedir; asıl sebepler sömürge yarışı, bloklaşma, silahlanma yarışı ve milliyetçiliktir. Bu sebepler varlığını sürdürdüğü için savaş başka bir olayla da başlayabilirdi.	Suikastın bahane (başlatıcı olay) olduğunu belirtme **(4 p)** Birinci asıl sebep **(4 p)** İkinci asıl sebep **(3 p)** Tutarlı sonuç **(3 p)** **Toplam: 14 p**
7	**İTA.8.2.1** Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar	Açık savaş olmadığı için "barış", devletler hızla silahlandığı için "silahlı" denmiştir. Sanayi İnkılabı ile seri üretim mümkün olunca silahlar çoğaldı; devletler birbirine güvenmedi ve ufak bir kıvılcımın büyük bir savaşa dönüşme riski arttı.	Adlandırmanın nedeni **(5 p)** Sanayi İnkılabı ile silahlanma ilişkisi **(5 p)** Savaş riskinin artması **(4 p)** **Toplam: 14 p**

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru gerekçelere de puan verilir. Kısmi puan ölçütleri öğretmenin değerlendirmesine yol gösterir.